

۱. روزی که جابر بن عبدالله انصاری به زیارت قبر امام حسین (ع) مشرف شد.

۲. روز مراجعت اسرای کربلا از شام به مدینه.

اما این که در این روز اسرای کربلا از شام به کربلا رسیده باشند، تردید وجود دارد که البته این تردید خللی در اعتقادات ما اربعین ایجاد نکرده و لازم به ذکر است همه دلایلی که برخی بزرگان در رد این موضوع آورده‌اند صحیح نیست.

اربعین روزی است که جابر بن عبدالله انصاری صحابی رسول خدا از مدینه برای زیارت قبر امام حسین (ع) به کربلا آمد، و او اولین زائری بود که قبر شریف آن حضرت را زیارت کرد.

جابر بن عبدالله انصاری و زیارت امام حسین (ع) در اربعین: اما در خصوص ورود جابر بن عبدالله انصاری در روز اربعین سال ۶۱ هجری به کربلا، اختلافی به نظر نمی‌رسد. شیخ طوسی می‌نویسد: «روز اربعین روزی است که جابر بن عبدالله انصاری صحابی رسول خدا از مدینه برای زیارت قبر امام حسین (ع) به کربلا آمد، و او اولین زائری بود که قبر شریف آن حضرت را زیارت کرد. در این روز زیارت امام حسین (ع) مستحب است و زیارت اربعین همین است.

مرحوم آیتی می‌نویسد: ظاهر عبارت شیخ طوسی آن است که جابر از مدینه به منظور زیارت حرکت کرده بود و در روز بیستم ماه صفر وارد کربلا شد. نه آنکه رسیدن او به کربلا (به طور تصادفی) بعد از چهل روز از شهادت امام (ع) روی داده باشد. و بعید نیست که همین گونه باشد. چرا که بعد از رسیدن اهل بیت به کوفه ابن زیاد، عبدالملک بن الحارث السلمی را از عراق به حجاز فرستاد، تا عمرو بن سعید بن عاص اموی، والی مدینه را از شهادت امام و یاران وی آگاه سازد.

اربعین واژه‌ای است عربی که در متون دینی ما زیاد به آن توجه شده است. به‌گونه‌ای که این کلمه از قداست خاصی برخوردار است. در رقم اربعین خصوصیتی وجود دارد که در سایر ارقام آن خصوصیت وجود ندارد. غالب انبیا در سن چهل سالگی به مقام رسالت رسیده‌اند. مدت مناجات حضرت موسی علیه‌السلام در کوه طور چهل شب بود^۱ گفته‌اند در نماز شب ۴۰ مؤمن را دعا کنید. برای حسین بن علی (ع) آسمان و زمین چهل روز گریستند.

زیارت اربعین در روایات

اما آن زیارتی که پیغمبر اکرم (ص) و امامان معصوم (ع) به آن مکرراً و مؤکداً سفارش کرده‌اند، زیارت امام حسین (ع) در چهلمین روز شهادت آن حضرت و یاران باوفای ایشان است. زیارتی که سال‌هاست مردم با شور و حرارت بسیار در اربعین انجام می‌دهند. به‌راستی که این شور و حال زیارت در این روز و جمعیت گسترده مردم به خواست و هدایت پروردگار متعال صورت گرفته و چنین گردهمایی در تاریخ بشر و بر روی کره زمین بی‌سابقه است. اجتماعی خاص و منحصر به فرد با هدفی معنوی و الهی که نظیری را برای آن در هیچ نقطه‌ای از دنیا نمی‌توان یافت.

این جمعیت میلیونی هر ساله از سراسر جهان در کربلا گردهم آمده و مردمان این سرزمین چه مهمان‌نوازی هستند و چه زیبا از زائران امام حسین (ع) پذیرایی می‌کنند؛ به‌گونه‌ای که هیچ زائری بدون پذیرایی نخواهد ماند و در این خصوص نگرانی ندارد. بسیاری از ساکنان این سرزمین مقدس، خودشان تمکن مالی چندانی ندارند و در زندگی خویش با مشکلاتی مواجه هستند؛ اما اینان در طول سال، مقداری از پولشان را برای زائران اربعین ذخیره کرده و در این روزها از مهمانان ویژه ابی‌عبدالله (ع) پذیرایی می‌کنند.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

کرار منظر ما سرتاپا پرده

این حرکت حرکت عشق و ایمان است؛ ما هم از دور نگاه می‌کنیم به این حرکت و غبطه می‌خوریم به حال آن کسانی که این توفیق را پیدا کردند و این حرکت را انجام دادند.

عبدالملک بی‌درنگ به مدینه رفت و خبر شهادت امام را رسماً به والی مدینه ابلاغ کرد. در این صورت ممکن است که جابر بن عبدالله انصاری با خبر یافتن از فاجعه شهادت امام و بنی‌هاشم، از مدینه حرکت کرده باشد. جابر در بیستم ماه صفر، درست چهل روز بعد از شهادت امام وارد کربلا شد و سنت زیارت امام (در اربعین) به دست او تأسیس گردید. فردی که در این روز به همراه جابر به کربلا آمده «عطیه بن سعد عوفی کوفی» است. عطیه شخصیتی است که امام علی (ع) این نام را برای او برگزیده است. تاریخ طبری می‌نویسد: سعد بن جناده انصاری (پدر عطیه) در کوفه نزد علی (ع) آمد و گفت: ای امیر مؤمنان خدا به من پسری داده لطفاً شما او را نام‌گذاری کنید. علی (ع) فرمود: «هذا عطیه الله؛ این پسر عطیه خداست.» حضرت با بیان این جمله در واقع او را نام‌گذاری کرد. وی یکی از بزرگ‌ترین دانشمندان و مفسران اسلامی است او از بزرگان تابعین و شاگردان عبدالله بن عباس است. عطیه تفسیری در پنج مجلد بر قرآن مجید نوشته و از راویان حدیث محسوب می‌شود...
در کتاب «بشاره المصطفی» آمده است: عطیه عوفی می‌گوید: به همراه جابر بن عبدالله انصاری به‌منظور زیارت قبر امام حسین (ع) وارد کربلا شدیم. جابر نزدیک شریعه فرات رفت. غسل کرد و لباس‌های نیکو پوشید. سپس به طرف قبر مطهر حرکت کردیم. جابر هیچ قدمی را بر نمی‌داشت، الا اینکه ذکر خدا می‌گفت، تا به نزدیک قبر رسیدیم. سپس به من گفت: مرا به قبر برسان. من دست او را روی قبر گذاشتم. جابر روی قبر افتاد و غش کرد. من مقداری آب روی صورتش پاشیدم. وقتی به هوش آمد، سه بار گفت: یا حسین. سپس گفت: ای حسین

ای حسین چرا جواب مرا نمی‌دهی؟ بعد به خودش گفت: چگونه می‌توانی جواب دهی در حالی که رگ‌هایگلوئی تو را بریده‌اند و بین سر و بدنت جدایی افتاده است. شهادت می‌دهم که تو فرزند خاتم النبیین و سید المومنین... و پنجمین فرد از اصحاب کساء هستی... درود و سلام و رضوان الهی بر تو باد. سپس به اطراف قبر امام حسین (ع) حرکت کرد و گفت: «السلام علیکم ایتها الارواح التي حلت بفناء الحسين... اشهد انکم اقمتم الصلاه و اتیتم الزکاه و امرتم بالمعروف و نهیتم عن المنکر...»

فراز های اول زیارت اربعین

السلام علی ولیّ الله و حبیبه؛

سلام بر ولی و حبیب - دوست - خدا.

السلام علی خلیل الله و نجیبه؛

سلام و درود بر خلیل و گزیده خدا.

السلام علی صفیّ الله و ابن صفیّه؛

درود بر برگزیده خدا و پسر انتخاب شده خدا.

السلام علی الحُسن المظلوم الشهید؛

درود بر حسین مظلوم شهید.

السلام علی اسیرِ الکربات و قَتیلِ العَبرات؛

سلام بر کسی که اسیر و گرفتار بلایا و اندوه‌ها شد و کشته برای اشک‌ها.

در سلام های اولیه زیارت، امام صادق علیه السلام به نوعی اصالت خانوادگی امام حسین علیه السلام را بیان می‌نماید که ایشان فرزند رسول خدا که حبیب خداست، می‌باشد. برخی از انبیاء در درگاه الهی با نام خاصی توصیف و معروف شده‌اند. حضرت ابراهیم علیه السلام با عنوان خلیل الله، حضرت موسی علیه السلام با عنوان کلیم الله، حضرت عیسی علیه السلام با عنوان کلمة الله، حضرت نوح علیه السلام با عنوان نبی الله - که البته ایشان اولین پیامبری بودند که مقام نبوت را به دوش کشیدند - حضرت آدم علیه السلام با عنوان صفوة الله و حضرت محمد صلی الله علیه و آله با عنوان حبیب الله مطرح هستند.

در سلام های اولیه زیارت، امام صادق علیه السلام به نوعی اصالت خانوادگی امام حسین علیه السلام را بیان می‌نماید که ایشان فرزند رسول خدا که حبیب خداست، می‌باشد. برخی از انبیاء در درگاه الهی با نام خاصی توصیف و معروف شده‌اند. حضرت ابراهیم علیه السلام با عنوان خلیل الله، حضرت موسی علیه السلام با عنوان کلیم الله، حضرت عیسی علیه السلام با عنوان کلمة الله، حضرت نوح علیه السلام با عنوان نبی الله - که البته ایشان اولین پیامبری بودند که مقام نبوت را به دوش کشیدند - حضرت آدم علیه السلام با عنوان صفوة الله و حضرت محمد صلی الله علیه و آله با عنوان حبیب الله مطرح هستند.

<https://b2n.ir/e63394>

<https://www.karbobala.com/articles/info/38>

<https://b2n.ir/j31509>